

Kommunal textilinsamling

En kunskapssammanställning
WR webinar 20241002

 AVFALL SVERIGE

Waste
Refinery

Profu

RI.
SE

 ivl
SVENSKA
MILJÖINSTITUTET

Genomfört av tre medlemmar i nätverket Waste Refinery

**Hanna Ljungkvist Nordin,
Profu**

**Maja Nellström,
IVL Svenska Miljöinstitutet**

**Jamilla Nilsson,
RISE**

Syfte och mål

- ”Projektets syfte är att skapa **erfarenhetsutbyte** kring hur olika kommuner arbetar med textilinsamling idag och dialog om **kommunernas roll i ett framtida producentansvar**.”
- ”Målet är att ge kommunerna en **gemensam kunskapsbas** kring exempelvis volymer, behållare, möjliga insamlingsplatser, logistikfrågor och kostnadsuppskattningar, samt en **grund för gemensam positionering** i frågor om insamling och sortering av textil.”

Innehåll i rapporten (Avfall Sverige 2024:18)

- Bakgrund & lagstiftning
- Litteraturstudie
- Erfarenheter från intervjuade kommuner
 - Insamlingslösningar & samarbeten
 - Ekonomi, upphandlingskrav
 - Information
 - Sortering/avsättning
- Erfarenheter från andra länder
 - Kommunal insamling
 - Producentansvar
- Resultat från workshop om kommande lagkrav (insamlingsansvar & producentansvar)
- Slutsatser och förslag på fortsatt arbete

Lägesrapport från textilinsamlingen

Hur samlas textil in i Sverige idag? Hur gör man i andra länder? Vad är de största utmaningarna och vilka lösningar finns redan på plats? Många svar ges i en färsk rapport från Avfall Sverige.

TEXT JAMILLA NILSSON, RISE
FOTO HANNA LJUNGKVIST NORDIN

2025 SKA TEKSTILAVFALL samlas in separat, enligt EU:s ramdirektiv för avfall. I Sverige har kommunerna fått ansvaret för textilavfall som är kommunalt avfall, och nu funderar många kommuner på hur de ska uppfylla de nya kraven. I en rapport ges en nulägesbeskrivning.

– Det är tydligt att många kommuner ser insamlingsansvaret som en utmaning och att man har olika ambitionsnivåer, säger projektledaren Hanna Ljungkvist Nordin på Profu. Något som gör det extra komplext är att det kommer ett harmoniserat producentansvar på EU-nivå inom

några år, där detaljerna inte är beslutade ännu. Då är det svårt för kommunerna att veta hur mycket man ska satsa på textilavfallsinsamlingen.

Idag är den vanligaste formen för textilinsamling någon form av samarbete med ideburna organisationer. Både ekonomiska modeller och kravställning på samarbetspartners varierar stort mellan olika kommuner, liksom insamlade mängder. Några kom-

muner har valt att samla in i egen regi, och vissa planerar även att sätta upp infrastruktur för manuell sortering i framtiden. Just sortering är en flaskhals och i dagsläget finns mycket begränsad tillgång på professionell, manuell sortering i Sverige. Detta medför att den vanligaste avsättningskanalen för insamlad textil är export för vidare sortering och återanvändning i andra länder.

Vid projektets workshop diskuterades flera aktuella frågor om hur kommunernas roll bör se ut när producentansvaret införs, om man ska samla in material i en eller flera strömmar med mera. Det blev tydligt att de största utmaningarna för kommunerna i dagsläget är den korta tiden fram till införandet av separat insamling och bristen på hållbara avsättningskanaler. ■

Exempel på privat insamling av återanvändbar textil på ett varuhus i Finland.

RAPPORTEN har tagits fram av Profu, IVL och Rise, alla medlemmar i nätverket Waste Refinery. **LÄS MER** i Avfall Sveriges rapport 2024:18 Kommunal textilinsamling, en erfarenhetssammanställning, som kan laddas ner från avfallsverige.se

MER INFORMATION finns på hemsidan under För medlemmar/Vägledning och stöd/Textilavfall

Exempel på resultat - insamling

- **Samarbete med ideella vanligast.** Vissa i egen regi (Sysav, Eskilstuna & Borås)
- Flera kommuner nämner **problem med oseriösa aktörer** som samlar in på t.ex. ÅVS utan tillstånd.
- **Alla har insamling på ÅVC** i någon form, vissa har även annan insamling:
 - Utomhusbehållare
 - Inomhusbehållare
 - Storsäck & lastväxlarflak
 - Containerar med rullburar
 - Eskilstuna hade tidigare "rosa påsen": avvecklade p.g.a. dålig kvalitet.
- **Stor variation i vilka mängder som samlas in** i olika kommuner & per invånare.

Exempel på insamling

Sortera dina trasiga textilier i den rosa påsen

Storsäck på Bromma ÅVC (SVOA) - hjullastare och lastväxlarflak

Nu kan du sortere dine ødelagte tekstiler som

TEKSTILAFFALD

Erfarenheter från grannländer

Norge

- Främst samarbete med idéburen sektor: 30 000 ton
- Grovsortering före export (97%)
- 49 000 ton i restavfall, 2/3 återanvändningsbart (!)

Finland (jan 2023)

- Kommunal insamling & grovsortering av textilavfall
- Återbruk via idéburna & kommersiella
- Totalt 100 000 ton samlas in

Danmark (juli 2023)

- Kommunal, fastighetsnära insamling av textilavfall
- Återbruk via idéburna
- Komplicerade instruktioner, många undantag

Producentansvar

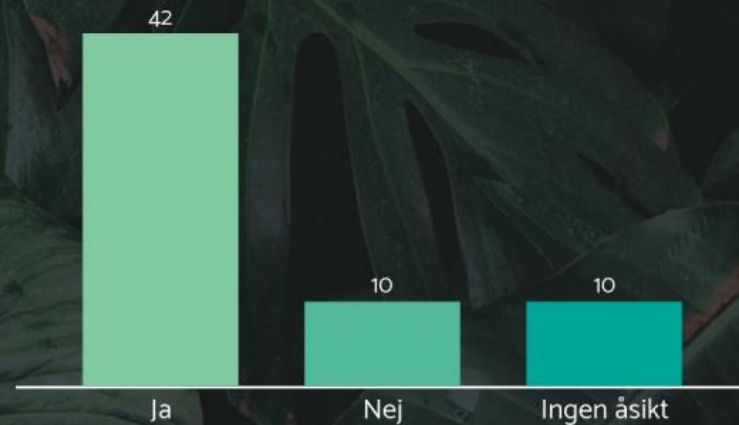
EU har aviserat att det kommer införas harmoniserat producentansvar för textil, men detaljerna är ännu inte beslutade (reviderade avfallsdirektivet, WFD).

Länder som redan infört producentansvar:

- **Frankrike (lag 2008)**
Fokus nationell sortering/arbetstillfällen: 67 center.
Mål: 60% insamling 2028
- **Nederländerna (lag 2023)**
Målnivåer för återbruk & återvinning:
 - 50% 2025 (20% återbruk, varav 10% i NL. 25% åv)
 - 75% 2030 (25% återbruk, varav 15% i NL. 33% åv)
- **Belgien (frivilligt 2022)**
Circletext samlar in mot administrativ avgift

Frågor vid workshop

Är det bra att kommunerna får
insamlingsansvaret 2025?

3

62

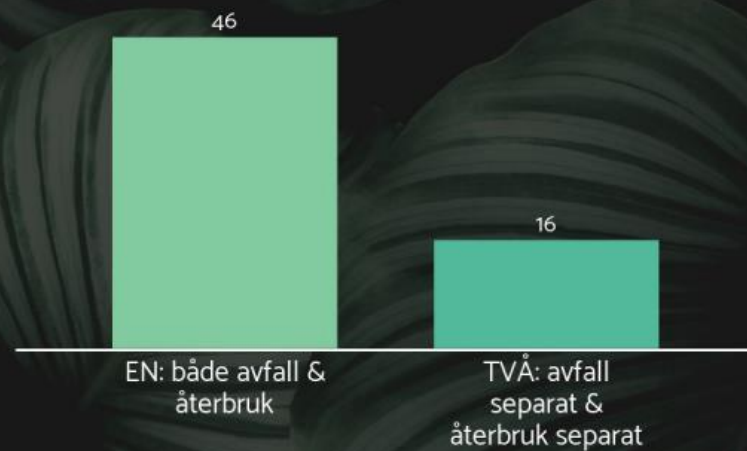
Workshop

Vem ska ha ansvar för praktisk insamling vid producentansvar?

Workshop

Ska textil samlas in i en eller två fraktioner?

5

62

Workshop

Vilken/vilka är din organisations största utmaningar kopplat till framtida textilinsamling?

95 responses

Vad händer nu?

- Kommunal insamling av textilavfall 1 jan 2025.
- Vägledningar för kommuner framtagna av Avfall Sverige:
 - PM om insamling
 - Upphandlingsmall
 - Auktorisationsmall för butiksinsamling (ej textiltåvor)
- Kommunal försortering under utveckling i Södertälje & Borås.
- Trialog om EU:s nya avfallsdirektiv (inkl. harmoniserat producentansvar) pågår

→ Stora möjligheter att testa och utveckla lösningar !

- lokalt
- regionalt
- nationellt
- Nordisk nivå!

TACK!

Tähän laatikkoon vain myytävät merkkivaatteet!
Ks. ohjeet myymiseen alta.

SOKOS
x
emmy

**Myy ja osta helposti,
säästä luontoa ja rahaa!**
Emmy.fi on suomalainen
verkkokauppa ja myyntipalvelu
second hand -merkkivaatteille.

Näin myyt Emmyssä:

1. Täytä myyntilähete verkossa.
2. Pese ja pakkaa myyntikuntoiset, valkoihoon kuuluvat vaatteet ja asusteet pussiin.
3. Merkitse pussiin Emmy-lahetystunnukseesi ja pudota pussi laatikkoon.
4. Seuraa myyntiäsi ja ansaitse!

Katso ohjeet ja täytä lähete:
emmy.fi